

2021 EEN BIJZONDER BROEDSEIZOEN

In april stuurde ik reeds een nieuwsbrief met het vermoeden van een atypisch broedseizoen. De vroege en eerder abnormale warmte eind februari-begin maart, opgevolgd door een toch wat uitzonderlijke koude prik voor de tijd van het jaar, die bovendien vrij lang aanhield, had voor gevolg dat er enkele opmerkelijk zaken optraden:

Figuur 1 Eén van de twee koolmees jongen op de achtergebleven koolmeeseieren terwijl dit jong groot gebracht wordt door pimpelmeesouders.

- In Sint-Niklaas wordt in nestkast 90 door een koolmeeswijfje op 13/4, het eerste ei gelegd. Na 6 eieren stopt het leggen maar op 30/4 liggen er toch 10 warme eieren in de kast. Op 24 mei zitten er duidelijk 3 koolmeesjongen van 10 dagen oud in het nest. Er liggen nog duidelijk eieren onder de jongen. Er heerst al het vermoeden dat bij de eerste 6 eieren, de koolmees die eigenaar was van het nest en de eieren, werd verjaagd door een pimpelmeeskoppel dat eventueel nog 4 eieren bijlegt. Op 27 mei ringen we in het nest nog 2 koolmeesjongen van 15 dagen oud (Fig.1). We ringen ook een pimpelmeeswijfje dat de jongen komt voederen en zien dicht bij de kast een pimpelmeesmannetje. In het nest vinden we nog een achtergebleven abnormaal klein eitje. Het gaat hier dus wel degelijk om een nest dat op het ogenblik dat de koolmees aan het leggen was, gekaapt werd door pimpel-

mezen. We zijn er niet honderd percent zeker van dat de pimpelmees nog eieren bijgelegd heeft. De eieren zagen er allemaal gelijk uit op het ene abnormaal kleine eitje na maar dat gebeurt soms nog.

Figuur 2a. De 12 koolmeeseieren die gelegd werden in nestkast 25 (Sint-Niklaas)

- Het eerste ei in Sint-Niklaas wordt gelegd op 15 maart in nestkast 25. Na 22 maart blijft het nest met 8 eieren onaangeroerd en geeft de indruk dat de eieren verlaten zijn. Op 13 april liggen er nog 4 eitjes bij of in totaal nu 12 eieren (Fig. 2a). Die worden verder alle 12 bebroed. Op 28 april komen er 2 jongen uit (Fig. 2b) en waarschijnlijk de dag erop nog eentje dat na enkele dagen dood gaat; alle andere eieren blijven in het nest liggen. Op 10 dagen zijn er nog 2 jongen die ook dood gaan voor ze 15 dagen oud zijn. Bij het leegmaken van het nest, wordt dan ook het derde dode jong gevonden. De jongen ontwikkelden zeer traag en zagen eruit als 'schrake Duitskes'

- In ons controlebos komen we iets gelijkaardigs tegen maar met een betere afloop. In nestkast 96 legt een koolmeeswijfje op 8 april haar eerste ei. Op 15 april controleren we 7 warme eieren. Op 13 mei wordt het wijfje voor het laatst gecontroleerd op de eieren. Op 19 mei zien we dat er nu 15 warme eieren in het nest liggen. Op 12 juni rin-

KLIC - BERICHTEN

1) ZONNEPANELEN: MILIEUVRIENDELIJK??

Zonnepanelen zijn niet meer weg te denken uit ons straatbeeld. Wereldwijd zit de zonnepanelensector dan ook in de lift. Maar met die enorme groei, ontstaat ook de vraag: wat gebeurt er met al deze zonnepanelen aan het einde van hun levensduur? Creëren we naast heel veel groene stroom, ook geen grote berg afval?

Meer lezen? www.hetgroenewaasland.be/klik

2) 18 JAAR NA DE WET OP DE KERNUITSTAP: WAAROM KWAM DIE ER OOK WEER?

In november komt de kernuitstap op de tafel van de federale regering, hopelijk voor de laatste keer. Nu de verhitte discussie weer hoog oploopt, is het goed om terug te kijken: waarom nam de politieke wereld deze beslissing ook weer in 2003?

Meer lezen? www.hetgroenewaasland.be/klik

3) 'KLIMAATVERANDERING KOST IEDERE BELG 8000 EURO AAN WELVAART'

Het bruto nationaal product (BNP) is veruit de meest gebruikte indicator van welvaart. Toch schiet het klasieke meetinstrument tekort, want het brengt onder meer sociale of ecologische kosten niet in rekening. Dat kan beter, menen enkele topeconomen. Het is tijd voor een andere maatstaf. Alleen, bestaat die wel?

Meer lezen? www.hetgroenewaasland.be/klik

4) BURGEMEESTERSCONVENANT VOORTAAN OOK JURIDISCH AFDWINGBAAR

Met het burgemeestersconvenant engageren gemeenten zich om de klimaatopwarming tegen te gaan, in lijn met het Parijsakkoord. Tot nu toe gold het burgemeestersconvenant vooral als een politiek engagement, zonder veel juridische slagkracht. Daar komt nu verandering in: het convenant kan wel degelijk een reden zijn om een vergunning te weigeren. Dat heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen geoordeeld. Een belangrijk precedent in de strijd tegen de klimaatopwarming.

Meer lezen? www.hetgroenewaasland.be/klik

5) IPS OM JE VOORTUIN TE ONTHARDEN: "ELK TUINTJE Z'N BOOMPJE"

Toch lijken verharde voortuintjes in de Belgische verkavelingen alsmaar aan populariteit te winnen. In deze stenen woestijnen maakt de biodiversiteit geen schijn van kans ... En bovendien verergeren ze het droogteprobleem in Vlaanderen. Dat kan beter!

Meer lezen? www.hetgroenewaasland.be/klik

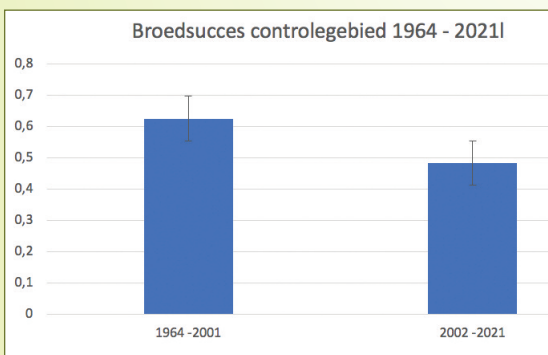

Figuur 2 b. Uiteindelijk kwamen er twee jongen uit en bleven de andere eieren liggen. De volgende dag komt er nog een ei uit.

gen we in het nest 7 jongen en ringen we ook beide ouders; we vinden nog 8 eieren onder de jongen.

Deze 3 merkwaardige gevallen hebben we in al die jaren nog nooit meegemaakt en hebben zeker te maken met het atypische voorjaar: de gevolgen van de klimaatsverandering spelen hier dus duidelijk.

Kijken we naar het controlegebied waar we de mezenpopulatie reeds opvolgen sedert 1964 dan zien we dat het broedsucces voor 2001 opvallend hoger was dan na 2001 (Fig.3). De achteruitgang van het insectenaanbod in bossen in samenspel met klimaatsverandering ligt hier zeker aan de basis.

Figuur 3. Het broedsucces in het controlegebied voor en na 2001.

In een volgend GW brengen we een meer gedetailleerd beeld van de verwerkte gegevens.

Jenny De Laet